

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@hetnet.nl>
Date: Tuesday, May 5, 2026, 2:43 PM
To: 5.1.2.e <5.1.2.e@kooijkervandieren.nl>
Subject: reactie op de column van Jelle Reumer bij Vroege Vogels

Attachments:

De column van Jelle Reumer bij Vroege vogels.pdf
Jelle Reumer bij Vroege Vogels 19.04.26.pdf

Geachte leden van de Eerste Kamer,,

In de bijlage stuur ik u namens 5.1.2.e zijn reactie op de column van Jelle Reumer bij Vroege Vogels toe (ook de column zelf heb ik toegevoegd) met de vraag of u deze ter harte wilt nemen en betrekken bij uw besluitvorming.

Graag gaat hij met u hierover het gesprek aan.

Voor op/aanmerkingen kunt u hem mailen: 5.1.2.e [@kooijkervandieren.nl](mailto:5.1.2.e@kooijkervandieren.nl)
of bellen 5.1.2.e

met vriendelijke groet

5.1.2.e

De column van Jelle Reumer bij Vroege vogels

Met verbijstering, maar vooral afschuw heb ik deze column gelezen, want ik zie hoeveel boeren hun best doen om onze vogels te behouden. Letterlijk Jelle heeft de klok horen luiden, maar weet niet waar de klepel hangt. Kort samengevat: Hij laat overkomen alsof de boeren massaal hun sloten dempen om zo meer mest uit te mogen rijden en gewasbeschermingsmiddelen te mogen gebruiken. Dit gebaseerd op een onderzoek van de Volkskrant over de periode 2017 tot het jaar 2024. Ruim dertigduizend sloten zouden gedempt zijn over deze periode. Zijn deze sloten gedempt, omdat er wegen aangelegd zijn of huizen gebouwd, dat staat er niet bij. Eén ding is zeker, de boer zorgt juist goed voor zijn sloten, want doet hij dat niet en zijn oogst staat in het water, heeft hij dat jaar geen inkomsten, dus een sloot dempt hij juist niet. Bovendien je mag geen sloot dempen zonder toestemming van het waterschap. Een vergunning om te dempen krijg je niet zomaar, dan moet er een gegronde reden voor zijn en moet de sloot vaak ergens anders weer gegraven worden, maar dit staat er niet bij.

Wat de bemesting betreft, pas in het jaar 2023 en niet eerder heeft de overheid bedacht dat er een strook van 3 meter langs de sloot niet gebruikt mag worden om mest uit te rijden en dit oppervlak telt ook niet mee voor de afzet van de mest. Dit omdat de waterkwaliteit slecht zou zijn in Nederland. Al ons water komt uit het buitenland en daar wordt met andere maten gemeten dan in Nederland. Wat in het buitenland schoon water is, wordt in Nederland zo gauw het de grens gepasseerd is, gekenmerkt als vervuild water. De boer wordt als zondebok aangewezen.

Maar bedenk wel wat de overheid de boeren heeft aangedaan. Stel je hebt een perceel van 30 meter breed en het is totaal 1 ha groot, dan mag je, als je aan beide kanten een sloot hebt, 2 x 3 meter van je grond niet meer meetellen. 1 ha grond kost 120.000 euro. 2 x 3 meter is 20 procent van je oppervlakte. De overheid heeft dus zo 20 procent van je grond waardeloos gemaakt. Een verlies van € 24.000 per ha. Wie betaalt dit? De boer zelf.

Stikstof is niet het probleem

Over stikstof kunnen boeken geschreven worden. De uitkomsten zijn totaal verschillend en de mensen die daadwerkelijk de natuurgebieden onderzocht hebben, concluderen dat stikstof het probleem niet is. Trouwens in de hele wereld kent niemand een stikstofprobleem, alleen maar een stikstofgebrek om de planten voldoende te laten groeien. Maar in Nederland is het een verdienmodel voor een stel wetenschappers en natuurorganisaties geworden, om meer subsidie en gronden van de overheid te ontvangen.

Het gebruik van gif, zoals Jelle schrijft, wordt in de veehouderij bijna niet meer gebruikt en tegenwoordig worden niet gewenste onkruiden in het grasland alleen nog maar plaats specifiek per plantje bestreden. Hierdoor wordt de groei van het gras niet verstoord en door een besparing van tot wel 90 % van de gewasbeschermingsmiddelen is deze werkwijze goedkoper voor de boer dan zoals in het verleden het perceel vol-veld gespoten werd. Alleen jammer dat onze overheid dit niet begrijpt, want zij verplichten de boeren nu voor de premierechten dat een deel van het grasland met deze werkwijze bespoten wordt. Dus nu moeten de boeren een deel van hun grasland spuiten om voor deze premierechten in aanmerking te komen, terwijl zij anders helemaal niet gespoten zouden hebben. De zoveelste gemiste kans van onze overheid. Dus Jelle, je verhaal is echt een kul verhaal!

Onze Nederlandse boeren vergelijken met Amerika is helemaal bijzonder. Daar heb je inderdaad percelen zo groot als je kunt afkijken met 1 genetisch gemanipuleerd gewas volop bespoten waar geen enkel onkruidje het overleefd heeft, maar daardoor kunnen de buitenlandse boeren wel goedkoper voedsel voor de consument produceren. Dit is in Nederland absoluut niet het geval. In Nederland is alles veel kleinschaliger en daardoor ook veel meer biodiversiteit.

Dan schrijft hij nog over het verdwijnen van heggen. Deze heggen werden vroeger gebruikt als afrastering voor het vee. Sinds de uitvinding van prikkeldraad meer dan 70 jaar geleden en later schrikdraad, was dit niet meer nodig en zijn deze veranderingen veel gemakkelijker en minder arbeidsintensief voor de boer. Daarom zijn de heggen verdwenen. Als Jelle heggen terug wil, is hier met de boeren zeker over te praten, maar alleen wie gaat de kosten betalen om die heggen te onderhouden. Als boer heb je al snel 10 kilometer heg, komt Jelle dan deze heggen gratis knippen en bijhouden voor deze boer, of moet die boer dat dan ook maar weer gratis voor Jelle doen.

Het programma Vroege Vogels is een mooi programma, maar probeer niet de boer als schuldige aan te wijzen, want de enige schuldige is de mens zelf door zijn explosieve toename van aantal mensen op deze aardbol en zijn kwalijke eigenschap van nooit genoeg hebben, waardoor zijn milieu belasting op onze aarde met de dag explosief toeneemt.

Jelle, ik wens ook jouw een fijne zondag en zoals jij afsluit: de agro-industrie is net als drank. Het maakt meer kapot dan je lief is, sluit ik af: Je column is net als drank. Het maakt meer kapot dan je lief is en je verhongert er ook nog bij.

5.1.2.e

Laag Zuthem

1. Jelle Reumer bij Vroege Vogels: 'De agrisector maakt meer kapot dan je lief is'

zo 19 april 12:00

Jelle Reumer snijdt weer een belangrijk punt aan in zijn column voor *Vroege Vogels*. Ditmaal over de ontwikkelingen over het dichtgooien van sloten van de site melkvee.nl (die bestaat inderdaad): "63 procent van de melkveehouders sloten wil dempen om zo meer vierkante meters terrein te krijgen om mest over uit te rijden."

Toenmalig staatssecretaris Adema reageerde daarop (ik citeer): "Maar van dempen kan geen sprake zijn. We hebben sloten nodig voor onze waterberging, de waterafvoer en het zijn belangrijke elementen in ons landschap." We zijn nu ruim drie jaar verder en verdraaid: op 10 maart publiceerde de Volkskrant een fotoreportage over de vele verdwenen sloten", zegt Jelle Reumer in zijn column voor *Vroege Vogels*.

Uit het onderzoek van de krant bleek dat er tussen 2017 en 2024 ruim dertigduizend sloten op boerenland zijn verdwenen. Tienduizenden sloten in heel Nederland. De voornaamste drijfveer om sloten te dempen bleek niet alleen het mestoverschot, maar ook de maatregel die boeren sinds 2023 verbiedt om binnen een afstand van enkele meters van het water gewasbeschermingsmiddelen (oftewel gif) te spuiten. Dat verbod is een gevolg van de belabberde waterkwaliteit in ons land, een sluimerend probleem dat binnenkort als een volgende stikstofcrisis in het gezicht van onze regering en de agrisector gaat ontploffen. Maar waar geen sloot is, geldt ook geen spuitverbod, zo simpel kan het zijn.

Op 26 februari van dit jaar publiceerde het vooraanstaande tijdschrift *Science* een artikel van drie ecologen uit Tsjechië en de Verenigde Staten met als titel '*Acceleration hotspots of North American birds' decline are associated with agriculture.*' Dat vertaalt zo ongeveer als dat er een directe relatie is tussen de intensieve landbouw en de plekken in Noord-Amerika waar vogels het hardst achteruitgaan. In het artikel wordt geconcludeerd dat 47 procent, bijna de helft dus, van de onderzochte 261 vogelsoorten in aantal achteruitgaat en dat helft daarvan dat doet in versnelde mate. De intensieve landbouw is er de oorzaak van, zo luidt de conclusie.

Er is ook gelukkig ook goed nieuws: een groep Wageningse en Nijmeegse ecologen publiceerde op 14 maart in het tijdschrift *Basic and Applied Ecology* een studie onder de titel (ik vertaal het nu naar meteen) '*Plaatselijke landschapselementen bevorderen de biomassa van vliegende insecten in een complex boerenlandschap.*' (*Local landscape elements enhance flying insect biomass in a complex agricultural landscape.*)

Uitgangspunt van de studie is de toenemende neiging om de ooit massaal omgezaagde heggen te restaureren en om bloemenranden in te zaaien – en de vraag wat daarvan de effecten zijn. Men onderzocht de insecten bij 24 akkers

ten oosten van Nijmegen; 9 daarvan waren omzoomd door een heg, 8 akkers hadden een bloemenrand en 7 hadden geen natuurlijk element als akkerrand. De onderzoekers constateren dat vooral heggen een positieve invloed hebben op de insectenstand. Alle heggen toonden een significante toename van de biomassa aan rondvliegende zespotigen. Bloemenranden hadden ook wel een beetje effect, maar dat bleek niet significant. Heggen dus. Maar ja, daarvan zijn er intussen duizenden kilometers omgezaagd omdat ze in de weg stonden en kostbare vierkante meters landbouwgrond bezet hielden. Waar een heg staat kan geen mais groeien, zo simpel kan het zijn.

Het is, ondanks zo'n lichtpuntje, allemaal van een treurigmakende droefenis. Verdwijnde sloten doordat boeren ze dempen, verdwijnde heggen doordat boeren ze omzagen, verdwijnde vogels als gevolg van de intensieve landbouw, verdwijnde insecten door het onmatig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en door verdwenen heggen. Ik kan zo nog wel even doorgaan, maar dat voegt weinig meer toe. Er lijkt maar één conclusie mogelijk: het agro-industrieel complex is net als drank. Het maakt meer kapot dan je lief is.